

همراه معلمان

معصومه توکلی
دکتری علوم تربیتی

زمانی که نوع آموزش از حضوری به غیر حضوری تغییر می‌کند، دانش روان‌شناسی به یاری معلمان می‌آید و کمک می‌کند از اجزایی مثل رنگ، صدا و نور به درستی استفاده شود تا بتوان فراگیرنده را جذب مطلب جدید کرد. اینجاست که کمک‌های مشاوران مدارس بسیار مفید و اثرگذار خواهد بود

متعددی مثل «فارغ از زمان و مکان بودن یادگیری» دارد، اما فرایند یادگیری دستخوش تغییراتی می‌شود که اصطلاحاً درگیری فراگیرنده را با مطلب کاهش می‌دهد. پس لازم است به صورت عملی و دقیق به شیوه ارائه محتوا پرداخته شود و اینجاست که مشاوران مدارس می‌توانند در کنار معلم تخصصی، به تسهیل یادگیری و ترغیب دانش‌آموزان بپردازند و یادگیری را دل‌چسب و ماندگار سازند.

یکی از بخش‌های مهم آموزش و ارائه محتوا در انواع روش‌های یاددهی و یادگیری، ایجاد انگیزه است و بسته به نوع محتوا، مخاطب و معلم، می‌توان روش تدریس و فضای آموزشی را متنوع و برانگیزاننده انتخاب کرد. زمانی که نوع آموزش از حضوری به غیر حضوری تغییر می‌کند، دانش روان‌شناسی به یاری معلمان می‌آید و کمک می‌کند از اجزایی مثل رنگ، صدا و نور به درستی استفاده شود تا بتوان فراگیرنده را جذب مطلب جدید کرد. اینجاست که کمک‌های مشاوران مدارس بسیار مفید و اثرگذار خواهد بود.

مسلم است، تهیه محتوای آموزشی مناسب برای ارائه در شبکه‌های مجازی مثل شاد و ... نیازمند تخصص‌های متعددی است؛ از جمله توانایی‌های علمی معلم، دانش سخت‌افزاری و نرم‌افزاری، دانش روان‌شناختی و هنری، و... قطعاً انتظار نداریم که تمام این مهارت‌ها در یک نفر جمع شده باشند. پس همدلی، همکاری و به اشتراک گذاشتن محتواهای تولید شده می‌تواند در ارزیابی و تولید بهترین محتوا برای آموزش کارگشا باشد. امیدواریم مشاوران مدرسه در کنار وظایف متعددی که بر دوش دارند، در این شرایط ویژه که مجبور به تجربه نوع دیگری از یادگیری و یاددهی هستیم، یاری‌رسان همکاران خود در مدرسه باشند.

مشاور در لباس برنامه‌ریز

سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ را در شرایطی آغاز کردیم که شیوع بیماری کرونا آموزش حضوری را به شدت کم‌رنگ ساخته و با توسعه شبکه شاد در مدارس، آموزش از راه دور، غیر حضوری و بر مبنای وب، جزء تفکیک‌ناپذیر فرایند تعلیم و تربیت شده است. همه ما به خوبی می‌دانیم که حضور فرزندان عزیزمان در مدرسه تنها به دلیل انتقال اطلاعات نبوده و برای رشد متوازن و همه‌جانبه دانش‌آموزان برنامه‌ریزی شده است. تربیت شهروند سالم و توانا مستلزم توجه به تمامی جنبه‌های رشد است و اکنون که بخش اعظم آموزش از طریق فضای مجازی و به صورت غیر حضوری انجام می‌شود، باید برای تحقق اهداف تعلیم و تربیت برنامه داشته باشیم. پرداختن به تمام جنبه‌های آموزشی، پرورشی و پژوهشی آموزش و پرورش در فضای شبکه شاد مقوله‌ای وسیع و زمان‌بر است. از این رو در این مقاله کوتاه به موضوع تولید محتوای الکترونیکی و نقش مشاوران مدارس در کیفیت بخشی به این نوع آموزش می‌پردازیم.

همان‌طور که مستحضرد، اولین گام برای تولید محتوای آموزشی، طراحی آموزشی و طرح درس مناسب است؛ طرح و نقشه‌ای که بتوان براساس آن مسیر یادگیری درست را طی کرد و به هدف رسید. در بخش‌های یک طرح درس کامل، مشاوران مدرسه می‌توانند راهنما و همراه خوبی برای معلمان باشند. به علاوه، ارائه درست محتوا و ارزشیابی و بازخورد، هریک مراحل متعددی دارند که نیازمند دانش روان‌شناختی و مهارت‌های مربوط به آن هستند. مخصوصاً اینکه با تغییر نوع آموزش، ابزار و شیوه‌های انتقال مطلب و ارزشیابی نیز تغییر خواهند کرد.

در تدوین طرح درس برای آموزش غیر حضوری که امروزه بیشتر آموزش الکترونیکی و آموزش برخط مدنظر است، مشاوران می‌توانند با معرفی درست حیطه‌های یادگیری، به معلم کمک کنند تا اهداف را به صورت جامع و گسترده طراحی و اجرا کند. زمانی که اهداف آموزشی برای آموزش الکترونیکی نوشته می‌شوند، باید به محدودیت‌های این نوع آموزش و یادگیری توجه ویژه شود. اگرچه آموزش الکترونیکی مزایای